שבת אויבס.

שבת אויבס נאטיצען.

פון הבחור הזעצער.

ווען מיר האבען געלעזען די ציפער פון דעם לעצטען צענזוס, האבען מיר געקלעהרט ווי נאריש איז געווען די בעחויפטונג פון דעם פראפעסאר וואס האט ערקלעהרט אז סוף כל סוף וועט די מענשהייט אויסשטארבען.

שטעלט זיך פאר: אזא קליין שטעד-טיל ווי ווייניפעג, און וואס זעהען מיר? פאר עלעקשאן איז געווען די פאפוליי-שאן ביי 135 טויזענד און פאר נאר א קורצע צייט ווי ביז נאך עלעקשאן איז צוגעקומען ביי 92 טויזענד.

* * *

דער אלווייסענדער „פארווערטס" איז דיר נאר קיין קליינינקייט ניט. פארינע וואך האט ער אונז ענטדעקט עדיטא-ריעל אז „שניידער זיינען מענשען". אבי מיר האבען ביז יעצט געמיינט אז זיי זיינען „דייטשע יאהודים".

* * *

חברים, נענאסען! וועט איהר דאס שווייגען? מילא ביז יעצט האט מען זיך געטשעפעט מיט טאלסטאי'ען אליין, אבער יעצט האט זיך דער „פארווערטס" גענומען צו „זיין טאכטער".

* * *

א שאד וואס מיר האבען פערשפע-טיגט. פראנקרייך האט שוין א פרעם-יער. און מיר האבען זיי געוואלט צו-שיקען אונזער פראנצויז...

* * *

ווי די צייטונגען מעלדען וועט זיך דער כינעזישער קייזעריל אבזאגען פון טראהן.

ווען מיר וואלטען געהאלטען שוין אזוי מיט רוסלאנד וואלטען מיר... נו, פרענט איינמאל נענאסע זאלצמאן'ען וואס וואלטען מיר...

* * *

„מיליאנער אויף א טאג" האט [illegible] צו א רעפארטער אז מילי-[illegible] זיינען א נויטיגע זאך.

שור, זיינען זיי נויטיג. אז ניט וואלט דאך אלכסנדר הארקאווי זיי ניט אריינ-געשטעלט אין זיין דיקשיאנערי.

* * *

איינער א איטאליענער האט ערפונ-דען א פאנטאן וואו פון א פרוי'ס מויל וועט זיך ניסען וואסער.

נוואלד! וואס האט ער געהאט צו אונז. מיר אנטלויפען קוים פון אונזערע אידענע צום פאנטאן זיך אבקיהלען, געהסט ער און שטעלט דארטען אויך אוועק א אידענע. ס'איז שוין באו מיר עד נפש...

* * *

א מאן וועלכער האט 25 יאהר ניט גערעדט מיט זיין פרוי איז פלוצלינג געשטארבען ווען ער האט מיט איהר א־סגערעדט 2 ווערטער.

שטעלט זיך פאר וואס פאר א גע-שטארבענע מענשען זיינען מיר ווען מיר רעדען טאג טעגליך מיט אונזערע פריילן...

* * *

אמאל פלעגען מיר זאגען: „אפילו פושע ישראל מלא מצוות כרימון".

און יעצט זעהען מיר אז דאס גאנצע „אידישע פאלק" איז אזוי פוסט אז עס לאזט זיך אונז ניט גלויבען דאס אביגע.

* * *

ווי די רוסישע צייטונגען מעלדען, ווערען די אידישע ארבייטער אין וואר-שא ארויסגעשטויסען פון די פלעצער וואו עס ווערען געמאכט שיך מיט מא-שינעס און פוילישע ארבייטער פער-נעהמען זייערע פלעצער.

זיי־מיינען דאך גור אונזער טובה, אז די אידען זאלען הס ושלום ניט בלייבען קיין קאליקעס ביי די מאשינעס און לסוף איז מען זיי דערפאר אפילו ניט דאנקבאר...

סטוסאקעס.

פון א כשתאק.

עס הערט זיך אז דער אידישער ס.פ. ברענטש האט פערבאטען גענ. זאלצ-מאנען צו „קליינען די אידישע נאס פון פאליטישען שמוץ", ערקלעהרענדיג אז „זיי קעהרען ניט פאר דער אידי-שער נאס".

טהעטס רייט, גענאסע זאלצמאן! מיר האבען שוין געגוג „סטריט קלינער" אהן אייך!...

* * *

אין אידישען קווארטאל טראגען זיך ארום קלאנגען וועגען גרינדען א אידי-שען אטלעטען קלאב. דער ארגאנייזער פון דיעזען קלאב איז א איד מיט'ן נא-מען געלער. בעגריסונגס טעלעגראמען האט ער ערהאלטען פון דזשעפריס און דושאנסאן, חבר לבדי און מיכל אראנ-סאן פון נויארק...

* * *

ביים „לעצטען מיטינג פון „אידישע יוגענד" איז דיסקוטירט געווארען די פראגע פון „מילה" ביי אידען. איינער א גרינער טעמבער האט זיך צופייזעהט: „וואס האט עטץ זיך אנגעטשעפעט אן דער „מילה", וואס?

נאך גאר א גרינער, כ'לעבען...

נאך דעם טאראראם וואס „אונזערע" פאטרול אויטאמאבילס מאכען ביים לויפען, וואלט איינער געקענט מיינען אז זיי מאכען גאלדענע ביזנעס. ז.פ.

עטוואס צו מיינע און די „קיבעץ" פרעסער.

פון די אלע „קיבעץ" פרעסער איז מיר אם בעסטען געפעלען די מיסס „קלעאפאטרא", און געפעלען איז זי מיר ניט דערפאר ווייל זי איז א מיידעל חלילה! איך דארף שוין דאנקען גאט צו אזעלכע ניט אנקומען. אנב איז דאך נאר א סברה אז די דאזיגע קלעאפאט-רא איז נאר א פערשטעלטער „ער". — נאר ווי די זאך איז מאכט מיסס קלעא-פאטרא איינינע טעות'ן, ערשטענס, זיינען די פראדוקטען פון מיין פאונטען פען אינדעפענדעט פון די פעראיינען צווייטענס, ביז וואנען מיין פאונטען פען וועט זיך אויפהערען ווייצלען זיך, אה, נאט! ווען מיר דערלעבען עס, וועט איהר מיסס קלעאפאטרא שוין נאנטשען אייערע אייניקלעך. און דרי-טענס איז אייער פארצייג שמוץ וואס איהר גיסט אויף מיר לחלוטין איבערינ-ווארום ניט קוקענדיג דערויף וואס איך האב פריהער געזאגט — בין איך אין אייך שטערפליך פערליעבט, פערליעבט ביז צום וואהנזינן. אויף אזי פיעל אז מיך אארט ניט זאגאר דאס מיין שוואר-גער וועלכער ארבייט אין „קענעדער איד" וועט דערצעהלען זיין שוועסטער דערפון.

טייערע קלעאפאטרא, איך בעשווער אייך אין נאמען פון דער הייליגער ליעבע, איהר זאלט־ר־ראטען וויסען אייער דרעסינג רום געפינט זיך וועל איך אייך אבשטאטען א בעזוך און פאר אייך אויסגיסען די מיטיגע ליעבעס ערקלעהרונג, נאר איין זאך מיסס, האט אין זינען דאס מיין ליעבע איז גילטיג פאר א בתולה קלעאפאטרא אויב אבער איך וועל אייך טרעפען א פיינען מאנסביל וואס האט זיך בע-האלטען אין ווייבערשע קליידער, וועל איך אייך צוקלאפען די אויגען אז די ברילען וועלען אייך ווענינ וואס העל-פען און איהר וועט קיין כח ניט האבען מעהר צו זיין א ליטעראריש נאכ-קרימער.

מיט מר. י. טשערניאק וועל איך איצט ניט אזועק אין ווייטע דרכים איך וויל נאר אויסדריקען „געבענטשט זא-לען זיין די וואס גלויבען" אז „דער אי-דישער יוגענד פעראיין איז פיעל פער-שפרעבענד".

מר. סגי נהור'ן פערשטעה איך נאר ניט. — פון „וועלכען ספר פאפראניק דרינגט ער אז חכמות זיינען נאר ניט אום חנוכה? מור זיינען דאך עפעס אויך אידען! ווייסען מיר אז חנוכה איז דער פאר א יום טוב וויל מען ניט קליינע קינדער קינדער חנוכה געלד אדער אז „גם גדול היה שם", אבער הכמ'ענען זיך גראדע חנוכה? מיר דוכט זיך פונקט פערקעהרט — אז חכמ'ענען דארף מען זיך א גאנץ יאהר און חנוכה דארף מען גראדע זיין ערנסט, צוליעב — דעם באנקעט פון — אידישען יוגענד פער-איין...

איך שליס מיינע ווערטער צו די „קי-בעצער" פרעסער מיט איינינע ערנסטע ווינשע און בעמערקונגען:

איך ווינש — דער יוגענד פעראיין זאל אויף צו להכעיס די קיבעצער עק-זיסטירען און אויפטהאן דאס פיעל פערשפרעבענדע.

איך ווינש — דאס מר. סגי נהור זאל אבהיטען די מצוה „טהו ניט יענעס וואס דו ווילסט ניט יענער זאל דיר טהון

איך ווינש — דאס דער „קאלאניסט" זאל ניט כאפען דעם ערשטען פייפער פון דרום און לויפען צו זיין זיווג [וועל-כע ער האט עראבערט דורך א פלי-הענדען פיינעל] צו ווייזען איהר אז „ער" איז געדרוקט. (אוי, טאטע אין הימעל! אלס סאטיריקער ר'ל).

איך ווינש — אז די קלעאפאטרא ספ'נקס זאל זיך אויפקלעהרען כדי איך זאל ווייסען מיט וועמען איך האב די עהרע...

איך ווינש — דאס מר. י. טשערניאק זאל ניט דארפען אנפאנגען פון די פער-איינען צו שטודירען יוריספרודענץ.

מיט האפנונג אז מיר וועלען נאך דיעזען איינע די צווייטע

ז. פראסאוו.

נאטיצען.

פון ז. פראסאוו.

די אנטארטיס פון דער פראווינץ האבען בעשלאסען אנצופיהרען א קאמפיין — צו אדווערטייזען די מאני-טאבא פראווינץ און אריינצוקרינען א מיליאן פאפולאציאן.

מאדנע מענשען! ווען זיי פערטהוען די געלט וואס זיי וועלען פערספענדען איף אדווערטייזמענטס — אויף צו פערויכערען די ארבייטסלייט מיט א בעסערער עקזיסטענץ — וואלטען דאך די ארבייטער ניכער בעשאפען דעם מיליאן פאפולייאשן.

* * *

די נלחים בעשעפטיגען זיך שוין ווי-דער מיט דער „סענרעגייאשן" פראגע.

— הייליגע פאטערס, איהר ערוועקט אין אונז א חשד אז ביי אייך איז עס בלויז א פראגע — צו רודפ'ן א מאנקו-רענט.

* * *

ווען דער עולם זוכט פאלקאמענהייט איז דאך נאר ניט שייך — אט האבען די קוויינס אקטיארען פארנעשטעלט דעם דרייפוס פראצעס און אין דעם זעלבער צייט האט דאס פובליקום פאר-געשטעלט דעם פייט צווישען די דריי-פוסארען און אנטי דרייפוסארען.

* * *

ווען עס איז געווארען די מהומה אין קווינס טהעאטער צוליעב די פאטשעריי אויף דער גאלערי האט אימיצער אויס-געשריען „א פייער! עס ברענט!" אט דאס האט גלייך בערוהיגט דעם עולם און זיי האבען זיך אוועקגעזעצט צוריק אויף זייערע פלעצער.

פערזענליכעס.

דער מאנטעפיארי קלוב איז געבע-טען צו מעלדען ווען זיי פאנגען אן זייער טהעטינקייט — אורזאכע א פער-טרעטער פון „שבת אויבס" וויל זיך לאזען בילדען.

בעריכט.

די קאמיטע פון ארבייטער טעמפעל האט געמיטעט מאנטאג דעם 22טען יאנואר ביי מר. ציוקין. א בעריכט איז אבגעגעבען געווארען פון מר. פראסאוו און טאובמאן פון דער קאמיטע. עס איז בעשלאסען געווארען צו קויפען א לאט אין א פאסענדען פלאץ, און גלייך נעה-מען זיך צו דער ארבייט. עס איז אויך בעשלאסען געווא־רען צו איינבערופען א מאס מיטינג אויף דעם 12טען פעב-רואר און ערקלעהרען דעם צוועק פון ארבייטער טעמפעל. די קאמיטע וועט ווידער מיטען מאנטאג דעם 29טען ד. מ. צוליעב ווייטערע טהעטינקייט.

די קאמיטע.

אין די וואקער טהעאטער.

אנהאנג געקבען מאנ[illegible] וועט אין די „וואקער" אויפגעפיהרט ווערען די גרויסע פרעהליכע קאמעדיע „סעווען דעיס", דראמא־יזירט פון מערי ראפערטס ריינהארטס גרעסטע אמוזי-רענדע נאוועלא „וווהען עי מען מעריס". עס וועלען אנטהייל נעהמען די בע-קאנטע סטארס וואנענהאלס און קעמ-פער. אויב איהר ווילט האבען אן אב. פון נייסטיגען פערגעניגען, אויב איהר ווילט לאכען הארציג דאן זאלט איהר ניט פערפעהלען בייצואוואהנען דיזעס שטיק.

„דהי טהיעף" איז א סוספאלע דראמא פון דעם גוט בעקאנטען פראנצויזיש-אידישען דראמאטורג הענרי בערנ-שטיין, וואו עס ווערט געשילדערט דאס מאדערנע סאציאלע לעבען. דיעזע דראמא וועט זיך שפיעלען די צווייטע העלפט פון דער געקסטער וואך אין די וואקער טעעאטער. אלע ליעבהאבער פון שעהנע קונסט, פון ריינע דראמא וועלען ניט פערפעהלען בייצואוואהנען די דראמא פון דעם בענאמטען אידיש-פראנצויזישען דראמאטורג.

אין די זויניפעג טהעאטער.

נעקסטע וואך ווערט אין דער היים פון די פראמינענטע ארטיסטען — אין די וויניפעג טהעאטער — אויפגעפיהרט א שעהנע פיעסא מיט דעם נאמען „דהי פלעג ליוטענאנט".

דיא פראמינענטע שווישפיעלער וועלען אין דיעזער פיעסא ציינען זייער טאלאנט, דען זיי האבען גוט צוגעפאס-טע ראלען צו זייערע כאראקטערע.

אין אלגעמיין האבען די שווישפיעלער זעהר פילע גוטע פיעסען אויפגעפיהרט ביז יעצט און אזוי וועלען זיי אויך ווייי-טער אויפפיהרען די בעסטע פיעסען וואס עס זיינען פאראן אויך דער ענגלי-שער ביהנע.

די פאטראנייזער פון דעם וויניפעג טהעאטער וועלען אהן צווייפעל געני-סען א פרעהליכען אבענד און נייסטי-גען פערגעניגען ווען זיי וועלען געקסטע וואך אנוועזענד זיין אין טהעאטער.

אין עמפרעס טהעאטער.

די פראגראם פאר געקסטער וואך ווי די פראגראם פון די פאריגע וואכען וועט אהן צווייפעל זיין אן איבערר-שונג פאר די פאטראנייזער פון דעם עמפרעס טהעאטער. שוין זייט לאנג אז דאס מענעדזשמענט שטרעבט צו אויפ-האלטען דעם פרעסטיזש און גוטען נא-מען פון דאס טהעאטער און דאס איינ-ציגע וואס זי ווענדעט אן דערצו, איז צו געבען דעם פובליקום אן אבענד פון נייסטינע פערגעניגען און צו ברענגען אין דעם עמפרעס טעאטער די בעס-טע ארטיסטען וואס געפינען זיך אויף דער וואדעוויל ביהנע.

לעזט אונזערע אדווערטייזמענטס און איהר וועט זיך איבערצייגען אז דאס וואס מיר זאגען איז ריכטיג. אי-מער געבען מיר דאס בעסטע און דער-פאר האבען מיר אזא ערפאלג אין אונ-זער טהעאטער.

אין גרענד טהעאטער.

א פראכטפאלע פליי וועט אויפ-געפיהרט ווערען אין „גרענד טהע-אטער געקסטע וואך פון א קונסטלער געזעלשאפט, דאס שטיק „אנקעל דאניעל".

די סטיידזש וועט זיין פולשטענדיג פאל-קאריירט און די קאסטיומען גלענצענד.

אין אלגעמיין איז דאס גרענד טהע-אטער א היים פאר אמוזמענט אין פא-לען זינען פון ווארט. דאס נייע מע-נעדזשמענט שפארט ניט קיין מיה און קיין געלד אום צו מאכען מעהר אינטע-רעסאנט דאס טהעאטער און אלעס וואס איהר זעהט אין גרענד טהעאטער איז אמוזיהענד און פערשאפט אייך נייסטי-געס פערגעניגען. איין מאל בלויז איז גענוג איהר זאלט קומען אין די גרענד טהעאטער אום איהר זאלט זיך איבער-ציינען אין־דער ריכטיגקייט וואס מיר פערשפרעכען.

קאנצערט און באל.

מיט דער איניציאטיווזע פון איינינע רוסיש פאליטישע אימיגראנטען איז אין וויניפעג ארגאניזירט געווארען א רוסישער פראגרעסיווער פעראיין וועל-כער שטעלט זיך די אויפגאבע צו אר-גאניזירען די רוסישע ראדיקאלע קאלא-ניע און אנפיהרען א קולטורעלע אר-בייט צווישען זיי. דעם ערשטען ארויס-טרעט מאכט ליעזער קלאב מיט א קאנצערט און באלל וועלכער וועט שטאטפינדען אין מיניוקס האל דעם 3טען פעברואר אום 8 אוהר אבענד.

מיטגליעדער וועלכע ווילען זיך אנ-שליסען אן דעם פעראיין קענען זיך מעלדען צום סעקרעטאר ד. לעאנידאוו אין 239 אוסטין סטריט.

באק-אי
ווירדזשינא
סיגארעטס.
10 ס.

ראקסבארא
טירקישע
סיגארעטס
15 ס.

געמאכט אין דער וועסט פאר וועסטערן לייט.

פערלאנגט
בוקוואלד'ס ברויט

די בעסטע און ריינסטע, געמאכט אונ-טער די סאניטאריזם לאוס. יעדער איז וועלקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.

123 Salter Street

Phone St.-Jhon 1655

א פראקטישער יונגערמאן אין דריינודס, גראסערי און דזשענעראל גודס זוכט א שטעלע אין א קאנטרי, אדער אין שטאדט. בעזיצט 5 שפראך און עקספירענס אלס סיילסמאן, בעס-טע רעקאמענדאציאנען. זיך ווענדען

Canadian Israelite

823 Main St. Box 3.

דער טעלעפאן נומער פון „קענעדער איד" איז סט. דזשאן

1454

ווערטער פשט'לעך און מאדערנע בעגריפען.

פון אן ענציקלאפעדיסט.

(שלוס).

עלעקשאן: א מאדערנער פויים שפיעל, וואו אן אחשורש ווערט עלעק-טעט און די משרתים ניבען משקה כדת המלך.

עס, נו: א קורצער אידישער ענטפער [illegible] איז מבטל די גרעסטע וועלט פראגען.

פוטיפרע: א נאבעלע פרוי וואס ער-[illegible]ערט אן דער מאטריאכאלישער [illegible] וועגן די פרוי האט נעהערשט און דער מאן האט נעדארפט אבהיטען זיין עהרע זאל ניט אנגעגריפען ווערען.

פאליטיק: א טייפעלשע ערפינדונג — [illegible] צו לאזען די מענשען אויסשטאר-[illegible] פון לאנגווייליגקייט.

פאליטישען: [לויט נענ. זאלצמאן] אן אונשולדיגער מלאך וואס דארף גע-פעך מאכען א דאלאר אין צייט פון א קאמפיין.

פארעווע לאקשען: מאדערנע שריי-בעכץ וואס איהר קענט עס פערברוי-כען אויף משר אדעי טריפה.

פאסטען: א מאראלישע לעהרע פאר באנק קווטשער און פהיזיש אונטהע-טיגע פערזאנען.

פילאזאף: איינער וואס לערנט די פילע-זא-פיה.

צאר ניקאלאי: א מעמבער עט לארדזש פון גרעסטען משוגעים און פערברעכער ארדע.

צאריזם: די לעהרע פון קנוטע און זיין ווירקונג אויף דער מענשהייט.

צרת רבים חצי נחמה: אויסער צייהן וועהטאנ.

קיבעץ: א פיינדליכע ערשיינונג פאר די וואס האבען פלאכע קעפ און ווילען פונדעסטוועגען זיין מיט א קאפ אנ-כער פון אנדערע.

קיבעץ פרעסער: אזעלכע וואס קע-נען ניט פערדייען די „שבת אויבס".

ק א מ י ט ע: פערטרויענסווערטהע פערזאנען וואס טען ערוועהלט צו ברענגען אין אייבינע רוהע די בעשלי-סע פון א מיטינג.

רבי נעלד: וואס איינער צאהלט על פי טעות.

רעסיפראסיטי: א ליבעראלער איינ-פאל דערטרונגען דורך קאנסערוואטי-ווען ביער.

שונד ראמאן: לעזע שטאף וואס איז געוועבט ביי א פערפאכער פון גוב און שלעכטע חלוסות.

שבת גוי: א גוי איד וואס „האלט" שבת.

שומר שכת: א סטארקיפער ווען ער חיט אב דאס אום שבת זאל ניט אויס-פעהלען קיין סטאק.

תליה: אן ערציהונגס אנשטאלט צו אויס-מענשלען פערברעכער.

תולה ארץ על בלימה: און ער האט אויפגעהאנגען טריקענען די ערד אויף בלימה — אויף בלימה — גארנישט.

עד הנה

„סיבעץ" פרעסער.

פון ד. פראסאוו.

מיר האבען ערהאלטען א גרויסען סטאק

העברעאישע מעטהאדען

ווי „בית הספר", „מורה הילדים", „שפה חיה" און אנדערע ביכער דורך וועלכע אייערע קינדער קענען אהן פיעלע אנ-שטרענגונגען ערלעהרנען די העברע-אישע שפראך. פרייזען — מעסינע. אדערס פינקטליך אטענדעט.

824 Main Street Phone St. John